

2024/1359

22.5.2024

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1359

av den 14 maj 2024

om hantering av kris- och *force majeure*-situationer på migrations- och asylområdet och om ändring av förordning (EU) 2021/1147

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 78.2 d och e,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionen, som utgör ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, bör säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer vid de inre gränserna, utarbeta en gemensam politik för asyl och migration, kontroll av de yttre gränserna och återvändanden samt förhindra otillåtna förflyttningar mellan medlemsstaterna, baserat på solidaritet och en rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna och vilken även är rättvis för tredjelandsmedborgare och statslösa personer och fullt ut respekterar grundläggande rättigheter.
- (2) Det krävs en övergripande strategi med målet att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna, samtidigt som det erkänns att den övergripande strategins effektivitet är beroende av att alla beståndsdelar behandlas gemensamt och genomförs på ett integrerat sätt.
- (3) Unionen och dess medlemsstater kan ställas inför mycket varierande migrationsutmaningar, särskilt när det gäller ankomsternas omfattning och sammansättning. Det är därför viktigt att unionen förses med en rad olika verktyg för att hantera alla typer av situationer. Den övergripande strategi som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/ 1351 ⁽⁴⁾ bör, inbegripet genom partnerskap med berörda tredjeländer, säkerställa att unionen har tillgång till särskilda regler för att effektivt kunna hantera migrationen, särskilt gällande aktivering av en obligatorisk solidaritetsmekanism, och att alla nödvändiga åtgärder införs för att motverka att det uppstår kriser. I den här förordningen fastställs regler som kompletterar den strategin samt de regler som fastställs i rådets direktiv 2001/55/EG ⁽⁵⁾, vilka kan användas samtidigt.
- (4) Trots att det införs nödvändiga förebyggande åtgärder kan det inte uteslutas att en kris- eller *force majeure*-situation uppstår på migrations- och asylområdet på grund av omständigheter som ligger utanför unionens och dess medlemsstaters kontroll. Sådana exceptionella situationer kan omfatta massankomst av tredjelandsmedborgare och statslösa personer till en eller flera medlemsstaters territorium eller en situation där ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör instrumentaliserar migranter i syfte att destabilisera medlemsstaten eller unionen eller en *force*

⁽¹⁾ EUT C 155, 30.4.2021, s. 58.

⁽²⁾ EUT C 175, 7.5.2021, s. 32.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 april 2024 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 maj 2024.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/ 1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 (EUT L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12).

majeure-situation i medlemsstaten. Under dessa omständigheter är det möjligt att de åtgärder och den flexibilitet som föreskrivs i förordning (EU) 2024/1351 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 ⁽⁶⁾ är otillräckliga för att hantera sådana exceptionella situationer. Dessa exceptionella situationer skiljer sig från de situationer där en medlemsstat står inför en betydande migrationssituation på grund av den kumulativa effekten av ankomster på dess väl förberedda asyl-, mottagnings- och migrationssystem eller där en medlemsstat befinner sig under migrationstryck på grund av ankomsternas omfattning, som inte når upp till nivåerna för massankomst men trots det ger upphov till oproportionella skyldigheter för dess väl förbereddssystem, och för vilka situationer relevanta åtgärder föreskrivs i förordning (EU) 2024/1351. Dessutom påverkar den här förordningen inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

- (5) Denna förordning syftar till att stärka unionens beredskap och motståndskraft när det gäller att hantera krissituationer och att underlätta operativ samordning, kapacitetsstöd och tillgång till finansiering i krissituationer.
- (6) Denna förordning säkerställer en effektiv tillämpning av principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna och en anpassning av de relevanta reglerna om asylförfarandet, inbegripet tillämpningen av ett påskyndat förfarande, så att medlemsstaterna och unionen har de nödvändiga rättsliga verktygen till sitt förfogande för att kunna reagera snabbt på kris- och force majeure-situationer, inbegripet anpassning av tidsplanerna för att genomföra samtliga förfaranden.
- (7) Denna förordning säkerställer att medlemsstaterna får fullt stöd vid kris- och force majeure-situationer, inbegripet via solidaritetsmekanismen som säkerställer en rättvis ansvarsfördelning och en god balans mellan medlemsstaternas insatser i krissituationer.
- (8) Denna förordning är förenlig med tredjelandsmedborgares och statslösa personers grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), särskilt respekten för och skyddet av människans värdighet, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling, respekten för privatlivet och familjelivet, principen om barnets bästa, rätten till asyl och skyddet vid avlägsnande, utvisning och utlämning, samt Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, kompletterad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (*Genèvekonventionen*). Denna förordning bör genomföras i överensstämmelse med stadgan och unionsrättens allmänna principer samt internationell rätt. För att återspegla att barnets bästa måste komma i främsta rummet i överensstämmelse med 1989 års FN-konvention om barnets rättigheter samt tillgodose behovet av att respektera familjelivet och säkerställa skyddet av de berörda personernas hälsa, bör det tillämpas skyddsåtgärder som gäller för underåriga och deras familjemedlemmar och för personer som ansöker om internationellt skydd (*sökande*) vars hälsotillstånd kräver särskilt och adekvat stöd. De regler och garantier som fastställs i förordning (EU) 2024/1348 bör fortsätta att gälla för personer som omfattas av de undantag som anges i den här förordningen, om inte annat föreskrivs i den här förordningen. Bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 ⁽⁷⁾, inbegripet bestämmelserna om förvar av personer som ansöker om internationellt skydd, bör fortsätta att gälla från och med den tidpunkt då en ansökan om internationellt skydd görs.
- (9) Denna förordning föreskriver inga undantag från reglerna och garantierna, inbegripet i fråga om materiella mottagningsvillkor, enligt direktiv (EU) 2024/1346. Den medlemsstat som står inför en krissituation bör tillhandahålla ytterligare, tillräckliga personalresurser och materiella resurser för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt det direktivet.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU (EUT L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 av den 14 maj 2024 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (EUT L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

- (10) De regler och garantier som fastställs i förordning (EU) 2024/1356⁽⁸⁾, förordning (EU) 2024/1358⁽⁹⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347⁽¹⁰⁾ samt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/XXX⁽¹¹⁾ bör fortsätta att gälla oberoende av de undantag som tillämpas enligt den här förordningen. Medlemsstaterna bör endast tillämpa de åtgärder som föreskrivs i den här förordningen i enlighet med de villkor som gäller för dessa åtgärder, så som föreskrivs i rådets relevanta genomförandebeslut som antas enligt den här förordningen och om det är absolut nödvändigt och proportionellt.
- (11) Antagandet av åtgärder enligt denna förordning avseende en viss medlemsstat bör inte påverka möjligheten att tillämpa artikel 78.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (12) Massankomst av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer kan leda till en situation där en medlemsstat inte är i stånd att behandla tredjelandsmedborgares och statslösa personers ansökningar om internationellt skydd i enlighet med de regler som fastställs i förordning (EU) 2024/1351 och förordning (EU) 2024/1348 och som får konsekvenser för asyl- och migrationssystemets funktionssätt, inte bara i den medlemsstaten utan i unionen som helhet. Det är därför nödvändigt att fastställa särskilda regler och mekanismer som bör möjliggöra effektiva åtgärder för att hantera sådana situationer.
- (13) Medlemsstaterna bör ha tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser och en infrastruktur för att effektivt kunna genomföra politiken för asyl- och migrationshantering. Medlemsstaterna bör säkerställa lämplig samordning mellan de berörda nationella myndigheterna och med de nationella myndigheterna i övriga medlemsstater för att säkerställa att deras asylsystem, mottagningsystem, inklusive myndigheter för skydd av barn, eller återvändandestystem är väl förberedda, inbegripet beredskap och beredskapsplanering, och att varje del har tillräcklig kapacitet.
- (14) Det kan uppkomma en instrumentaliseringssituation där ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör uppmuntrar eller underlättar tredjelandsmedborgares och statslösa personers förflyttning till unionens yttre gränser eller till en medlemsstat, när detta agerande tyder på ett tredjelands eller en fientlig icke-statlig aktörs avsikt att destabilisera unionen eller en medlemsstat och när detta agerande riskerar att äventyra en medlemsstats väsentliga funktioner, inbegripet upprätthållandet av lag och ordning eller skyddet av den nationella säkerheten.
- (15) Situationer där icke-statliga aktörer är inblandade i organiserad brottslighet, särskilt smuggling, bör inte betraktas som instrumentalisering av migranter när det inte föreligger något syfte att destabilisera unionen eller en medlemsstat.
- (16) Humanitärt bistånd bör inte betraktas som instrumentalisering av migranter när det inte föreligger något syfte att destabilisera unionen eller en medlemsstat.
- (17) Utan att det påverkar åtgärder som är tillämpliga inom andra politikområden och enligt andra rättsliga instrument, för att säkerställa en omedelbar och adekvat reaktion på hybridhot i enlighet med unionsrätten och internationella skyldigheter är denna förordning inriktad på de särskilda åtgärder som är tillämpliga på migrationsområdet och som syftar till att hantera instrumentaliseringssituationer.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817 (EUT L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriskas uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 (EUT L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU (EUT L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/XXX av den XXX om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer (ännu inte offentliggjort i EUT).

- (18) I en instrumentaliseringsituation kan tredjelandsmedborgare och statslösa personer ansöka om internationellt skydd vid de yttre gränserna eller i en transitzon i en medlemsstat; det är ofta personer som har gripits i samband med obehöriga passager av den yttre gränsen landvägen, sjövägen eller luftvägen eller som har landsatts efter sök- och räddningsinsatser. Detta kan särskilt leda till en oväntad betydande ökning av antalet ärenden som rör ansökningar om internationellt skydd vid de yttre gränserna. I detta sammanhang måste en faktisk och verklig tillgång till förfarandet för internationellt skydd säkerställas i enlighet med artikel 18 i stadgan och Genèvekonventionen.
- (19) När det gäller Cypern föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 866/2004⁽¹²⁾ särskilda regler som tillämpas på linjen mellan de områden i Republiken Cypern där Republiken Cyperns regering utövar den faktiska kontrollen och de områden där dess regering inte utövar den faktiska kontrollen. Även om den linjen inte utgör en yttre gräns, bör en situation där ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör uppmuntrar eller underlättar tredjelandsmedborgares eller statslösa personers rörlighet för att passera linjen betraktas som instrumentalisering, om alla de övriga delarna av instrumentalisering föreligger.
- (20) En medlemsstat kan också ställas inför onormala och oförutsebara omständigheter utanför dess kontroll vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas trots all vederbörlig omsorg. Sådana force majeure-situationer skulle kunna hindra medlemsstaten från att uppfylla sina skyldigheter enligt unionsrätten och skulle kunna få konsekvenser inte bara i den medlemsstaten utan i unionen som helhet. Exempel på en force majeure-situation inbegriper bland annat pandemier och naturkatastrofer.
- (21) Om en medlemsstat anser sig befinna sig i en kris- eller force majeure-situation bör den medlemsstaten kunna begära godkännande för att tillämpa de undantag och solidaritetsåtgärder som föreskrivs i denna förordning. Begäran bör omfatta en beskrivning av situationen och bör specificera vilka åtgärder som krävs för att hantera den specifika situationen. Den bör också ange skälen till varför situationen kräver att dessa åtgärder vidtas samt, när så är relevant, ange vilka åtgärder som redan vidtagits för att hantera situationen.
- (22) Användningen av åtgärder som ingår i EU:s permanenta verktygslåda för migrationsstöd, som inrättats genom artikel 6.3 i förordning (EU) 2024/1351 (*verktygslådan*), bör inte vara en förutsättning för att dra nytta av solidaritetsåtgärder enligt den här förordningen.
- (23) I en krissituation bör den medlemsstat som står inför en sådan situation ha möjlighet att från andra medlemsstater begära de solidaritets- och stödåtgärder som är bäst lämpade för dess behov för att hantera situationen och som kräver ökad solidaritet jämfört med den som föreskrivs i förordning (EU) 2024/1351 för att minska medlemsstatens ansvar för att hantera en krissituation. De förstärkta solidaritets- och stödåtgärderna kan bestå av omfördelningar, ekonomiska bidrag, alternativa solidaritetsåtgärder eller en kombination av ovanstående.
- (24) I en kris- eller force majeure-situation bör den medlemsstat som står inför en sådan situation ha möjlighet att begära godkännande att tillämpa undantag från de relevanta bestämmelserna om asylförfarandet, inbegripet gränsförfarandet för asyl. I förekommande fall bör sådana begäranden även omfatta den berörda medlemsstatens val beträffande uteslutning från eller upphörande av gränsförfarandet för särskilda kategorier av sökande. I samband med en sådan begäran bör den berörda medlemsstaten kunna underrätta kommissionen om sin avsikt att tillämpa undantaget från tidsfristen för registrering innan det godkänns i ett rådets genomförandebeslut samt om de exakta skälen till att det behövs en omedelbar åtgärd. Tillämpningen av det undantaget bör inte överstiga tio dagar från och med dagen efter begäran, såvida inte godkännande beviljas i rådets genomförandebeslut. Kommissionen och rådet bör, när de fullgör sina respektive skyldigheter enligt godkännandeförfarandet, agera skyndsamt för att begränsa glappet mellan utgången av en sådan period och antagandet av rådets motsvarande genomförandebeslut.
- (25) Med tanke på att en medlemsstat kan befinna sig i flera av de situationer som beskrivs i denna förordning samtidigt, är det möjligt för den medlemsstaten att begära flera åtgärder enligt denna förordning och få godkännande att samtidigt tillämpa eller dra nytta av dessa åtgärder, vilka är avsedda att komplettera varandra.

⁽¹²⁾ Rådets förordning (EG) nr 866/2004 av den 29 april 2004 om en ordning enligt artikel 2 i protokoll nr 10 till anslutningsakten (EUT L 161, 30.4.2004, s. 128).

- (26) För att möjliggöra en korrekt hantering av en krissituation, inbegripet instrumentalisering, eller force majeure-situation, och för att säkerställa förutsägbarhet och en lämplig anpassning av de relevanta bestämmelserna om asylförfarandet till sådana situationer, inbegripet gränsförfarandet för asyl, bör kommissionen, efter en motiverad begäran av den berörda medlemsstaten, ges befogenhet att bedöma situationen och, genom ett genomförandebeslut, fastställa huruvida den begärande medlemsstaten står inför en krissituation, inbegripet instrumentalisering, eller force majeure-situation.
- (27) I en krissituation bör solidaritetsåtgärderna för att hantera en sådan situation vara mer långtgående än de som föreskrivs i förordning (EU) 2024/1351. Därför bör kommissionen, när den bedömer situationen, beakta de kvantitativa och kvalitativa indikatorer som föreskrivs i artikel 9 i den förordningen, och underbyggd information som lämnats av den begärande medlemsstaten, information som samlats in i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2303⁽¹³⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896⁽¹⁴⁾ och den årliga europeiska asyl- och migrationsrapport som avses i förordning (EU) 2024/1351. I instrumentaliseringssituationer bör kommissionen även beakta orsakerna till att verktygslådan inte är tillräcklig för att hantera situationen. Kommissionen bör samla in tillräcklig information för att korrekt kunna bedöma om den begärande medlemsstaten står inför en krissituation, inbegripet instrumentalisering, eller force majeure-situation, i samråd med berörda byråer, särskilt Europeiska unionens asylbyrå (*asylbyrån*), Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, internationella organisationer, framför allt FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och Internationella organisationen för migration (IOM), och andra berörda organisationer.
- (28) För att säkerställa en hög nivå av politisk granskning och stöd och unionens solidaritet är det relevantt att beakta huruvida Europeiska rådet har erkänt att unionen eller en eller flera av dess medlemsstater står inför en situation av instrumentalisering av migranter. Instrumentaliseringen av migranter riskerar att äventyra väsentliga funktioner i en medlemsstat, däribland upprätthållandet av lag och ordning eller skyddet av den nationella säkerheten.
- (29) För att kunna vidta lämpliga åtgärder som är nödvändiga och proportionella för att hantera situationen bör det i kommissionens förslag, i förekommande fall, fastställas vilka särskilda undantag som medlemsstaterna bör få godkännande att tillämpa. I en instrumentaliseringssituation bör de personer som omfattas av instrumentalisering och på vilka de relevanta undantagen kan tillämpas tydligt identifieras. I en krissituation bör kommissionen, när så är lämpligt och efter samråd med den medlemsstat som står inför krissituationen, i sitt förslag inkludera ett utkast till solidaritetsåtgärdsplan, i vilken anges de relevanta solidaritetsåtgärderna och den nivå på åtgärderna som krävs för den specifika situationen, inbegripet det totala antalet omfördelningar, ekonomiska bidrag eller alternativa solidaritetsåtgärder och nivån på dem, och erkänns att de olika typerna av solidaritet är likvärdiga och respekterar att medlemsstaterna har full frihet att välja solidaritetsåtgärder.
- (30) I en situation med migrationstryck ska omfördelningar eller ansvarskompensationer täcka 60 % av omfördelningsbehoven enligt förordning (EU) 2024/1351, men i en krissituation är det viktigt att alla solidaritetsbehov i den berörda medlemsstaten tillgodoses. Av detta skäl ska, om ett rådets genomförandebeslut fastställer en solidaritetsåtgärdsplan, den medlemsstat som står inför en krissituation ha företräde till de icke tilldelade solidaritetsåtgärderna eller till de utfästelser som ännu inte har genomförts och som finns tillgängliga i den årliga solidaritetspool som inrättats i enlighet med artikel 57 i förordning (EU) 2024/1351. Om detta inte är möjligt, eller om den årliga solidaritetspoolen inte innehåller tillräckliga utfästelser för att täcka de identifierade behoven, bör den medlemsstat som står inför en krissituation också kunna utnyttja de bidrag som ingår i rådets genomförandebeslut, med erkännande av att de olika typerna av solidaritet är likvärdiga. Om kombinationen av de omfördelningsutfästelser som finns tillgängliga i den årliga solidaritetspoolen och i rådets genomförandebeslut inte är tillräcklig bör, i syfte att tillgodose den berörda medlemsstatens samtliga behov, ansvarskompensationer göras obligatoriska för att man ska kunna täcka de behov som anges i solidaritetsåtgärdsplanen. För att detta ska kunna ske bör personer på vilka kompensationerna är tillämpliga befinna sig på den bidragande medlemsstatens territorium.

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2303 av den 15 december 2021 om Europeiska unionens asylbyrå om upphävande av förordning (EU) nr 439/2010 (EUT L 468, 30.12.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 (EUT L 295, 14.11.2019, s. 1).

- (31) Krissituationer eller force majeure-situationer riskerar också att äventyra de väsentliga funktionerna i en medlemsstat. För att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna och förbättra samordningen på unionsnivå bör rådet tilldelas genomförandebefogenheter att anta ett genomförandebeslut varigenom det godkänner att en medlemsstat tillämpar de undantag och solidaritetsåtgärder som föreskrivs i denna förordning, om de fastställda villkoren är uppfyllda. Tillämpningsperioden för de åtgärder som godkänns genom det ursprungliga genomförandebeslutet bör vara tre månader. Det bör vara möjligt att förlänga den perioden med ytterligare tre månader efter det att kommissionen har bekräftat att kris- eller force majeure-situationen kvarstår. Rådet bör ges befogenhet att ytterligare förlänga godkännandet att tillämpa undantagen och solidaritetsåtgärder med upp till tre månader på grundval av ett förslag från kommissionen, om de omständigheter som motiverar förlängningen av undantagen och solidaritetsåtgärder kvarstår. Det bör vara möjligt att förlänga den perioden med ytterligare tre månader efter bekräftelse från kommissionen att situationen kvarstår. Rådet bör ges befogenhet att upphäva tillämpningen av åtgärder på grundval av ett förslag från kommissionen, om de omständigheter som motiverar tillämpningen av undantagen och solidaritetsåtgärder har upphört. Det bör vara möjligt för beslutet om förlängning att ändra de undantag som tillämpas. Vid utövandet av sina befogenheter och fullgörandet av sina skyldigheter bör kommissionen och rådet alltid säkerställa att proportionalitetsprincipen och nödvändighetsprincipen respekteras.
- (32) Rådets genomförandebeslut bör, i förekommande fall, specificerade särskilda undantag som den medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation kan tillämpa, beroende på varje undantags karaktär, och fastställa det datum från och med vilket de skulle kunna tillämpas. Beslutet bör också ange de skäl som ligger till grund för det liksom den individuella omfattningen av undantagen.
- (33) Genom rådets genomförandebeslut bör man, i förekommande fall, fastställa solidaritetsåtgärdsplanen, med angivande av de särskilda solidaritets- och stödåtgärder som krävs och deras nivåer, samt de utfästelser som gjorts av de bidragande medlemsstaterna. I detta syfte bör förfarandet för utfästelser äga rum inom ramen för antagandet av rådets genomförandebeslut. Det är viktigt att säkerställa att den bidragande medlemsstaten har full frihet att välja mellan typerna av solidaritets- och stödåtgärder.
- (34) Med tanke på vikten av att tillämpa de åtgärder som fastställs i denna förordning endast så länge och i den utsträckning som det är absolut nödvändigt bör kommissionen och rådet fortlöpande övervaka och se över situationen vad gäller dessa åtgärders nödvändighet och proportionalitet. I detta sammanhang bör kommissionen ägna särskild uppmärksamhet åt efterlevnaden av grundläggande rättigheter och humanitära normer och kan begära att asylbyrån inleder en övervakningsinsats med avseende på den berörda medlemsstatens asyl- eller mottagnings-system i enlighet med artikel 15.2 i förordning (EU) 2021/2303.
- (35) De förfaranderegler som fastställs i förordning (EU) 2024/1351 för genomförande av omfördelning tillämpas i syfte att säkerställa att solidaritetsåtgärder genomförs på ett korrekt sätt i en krissituation, med hänsyn tagen till hur allvarlig och brådskande situationen är.
- (36) För att säkerställa ett smidigt genomförande av solidaritetsmekanismen enligt den här förordningen bör EU-solidaritetssamordnaren, utöver de uppgifter som anges i förordning (EU) 2024/1351, stödja omfördelnings-verksamhet och främja en kultur av beredskap, samarbete och motståndskraft bland medlemsstaterna. I en krissituation bör EU-solidaritetssamordnaren varannan vecka tillhandahålla en rapport om läget när det gäller genomförandet av omfördelningsmekanismen och dess funktion. EU-solidaritetssamordnarens kontor bör ha tillräckligt med personal och tillräckliga resurser för att effektivt kunna fullgöra sin uppgift enligt den här förordningen. Vid genomförandet av omfördelning bör man i första hand beakta sårbara personer.
- (37) Sårbara personer bör i första hand övervägas för omfördelning, särskilt när de har särskilda mottagningsbehov enligt artikel 24 i direktiv (EU) 2024/1346 eller är i behov av särskilda förfarandegarantier enligt artikel 20–23 i förordning (EU) 2024/1348. I enlighet med artikel 24 i direktiv (EU) 2024/1346 är det mer sannolikt att sökande som tillhör någon av följande kategorier har särskilda mottagningsbehov: underåriga, ensamkommande barn, personer med funktionsnedsättning, äldre, gravida, homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella, ensamstående föräldrar med underåriga barn, offer för människohandel, personer som lider av allvarliga sjukdomar, personer med psykiska sjukdomar, inklusive posttraumatiskt stressyndrom, och personer som utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, såsom offer för könsrelaterat våld, kvinnlig könsstympning, barnäktenskap eller tvångsäktenskap, eller våld som begåtts med sexuella, könsrelaterade, rasistiska eller religiösa motiv.

- (38) Till skillnad från reglerna i förordning (EU) 2024/1351, där medlemsstaterna inte är skyldiga att ta ansvar utöver sin rättvisa andel, kan genomförandet av solidaritetsåtgärdsplanen i en krissituation eventuellt föranleda en eller flera bidragande medlemsstater att ta på sig ansvar för att pröva ansökningar om internationellt skydd utöver sin rättvisa andel. I sådana fall bör en sådan medlemsstat ha rätt att proportionellt sätta ned den del som överstiger den rättvisa andelen vid genomförandet av solidaritetsutfästelser under de kommande årliga cyklerna för förordning (EU) 2024/1351 under en period på fem år. En sådan nedsättning kan också tillämpas i ett rådets genomförandebeslut som antas i enlighet med artikel 4.3, motsvarande det antal ansökningar som går utöver den rättvisa andelen och inom fem år från den dag då det genomförandebeslut av rådet som föranledde medlemsstaten att överskrida sin rättvisa andel inte längre är i kraft. Nedsättningarna under de kommande årliga cyklerna och i ett rådets genomförandebeslut bör kunna tillämpas alternativt eller samtidigt, förutsatt att de motsvarar och inte överstiger det antal ansökningar som den medlemsstaten bidrog med utöver sin rättvisa andel.
- (39) När en medlemsstat står inför en kris- eller force majeure-situation kan den behöva avleda resurser för att hantera ankomsten av tredjelandsmedborgare och statslösa personer till dess gränser. Till följd av detta kan den medlemsstaten behöva tid för att omorganisera sina resurser och öka sin kapacitet, även med stöd av relevanta unionsbyråer. Den medlemsstaten kan också behöva mer tid för att kunna fatta beslut om deras ansökningar utan att tillåta inresa till territoriet. I en sådan situation bör det vara möjligt för den medlemsstaten att göra undantag från tidsfristerna för registrering och gränsförfarandet.
- (40) Om en medlemsstat tillämpar en eller flera av åtgärderna i denna förordning bör medlemsstaten informera tredjelandsmedborgare och statslösa personer, på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå, om de undantag som tillämpas och om åtgärdernas varaktighet. Medlemsstaterna är skyldiga att hantera eventuella särskilda förfarandebestånd och särskilda mottagningsbehov som sökandena kan ha och i enlighet med detta lämna information på lämpligt sätt. Dessutom är artikel 8 om tillhandahållande av information och artikel 36.3 med avseende på information om möjligheten att överklaga beslutet om ansökan i förordning (EU) 2024/1348 tillämplig.
- (41) I de fall där undantag från asylförfarandet tillämpas bör skyddsåtgärder för sökande med särskilda förfarandebestånd och särskilda mottagningsbehov, inklusive medicinska tillstånd, komma i främsta rummet för de behöriga myndigheterna. Medlemsstater som står inför en kris- eller force majeure-situation bör därför inte tillämpa eller bör upphöra att tillämpa undantagen från asylförfarandet om det finns medicinska skäl för att inte tillämpa gränsförfarandet i enlighet med artikel 53.2 d i förordning (EU) 2024/1348 eller om nödvändigt stöd inte kan tillhandahållas sökande med särskilda förfarandebestånd i enlighet med artikel 53.2 b i förordning (EU) 2024/1348 eller om nödvändigt stöd inte kan tillhandahållas sökande med särskilda mottagningsbehov i enlighet med direktiv (EU) 2024/1346. Den berörda medlemsstaten bör prioritera prövning av ansökningar från personer med särskilda förfarandebestånd i enlighet med förordning (EU) 2024/1348 och med särskilda mottagningsbehov enligt definitionen i artikel 2.14 i direktiv (EU) 2024/1346, särskilt underåriga och deras familjemedlemmar.
- (42) I kris- och force majeure-situationer bör medlemsstaten få godkännande att göra undantag från förordning (EU) 2024/1348 för att registrera ansökningar om internationellt skydd senast fyra veckor efter det att de görs. En sådan förlängning bör inte påverka de asylsökandes rättigheter som garanteras i stadgan, förordning (EU) 2024/1348 och direktiv (EU) 2024/1346. I en krissituation som kännetecknas av massankomst av tredjelandsmedborgare och statslösa personer bör en förlängning av registreringsperioden endast tillämpas under den tidsperiod som anges i rådets ursprungliga genomförandebeslut, utan att det påverkar tillämpningen av det undantag som föreskrivs under perioden mellan begäran och antagandet av rådets genomförandebeslut.
- (43) När den berörda medlemsstaten står inför en kris- eller force majeure-situation bör den kunna förlänga prövningen av ansökningar om internationellt skydd vid gränsen med sex veckor. Förlängningen bör inte användas utöver den period som avses i artikel 51.2 tredje stycket i förordning (EU) 2024/1348.
- (44) En medlemsstat som ställs inför kris- eller force majeure-situationer bör kunna välja bland flera alternativ när det gäller begäranden som rör tillämpningen av gränsförfarandet, med beaktande av strömmarnas sammansättning och deras olika karaktär beroende på den exakta krissituationen.

- (45) I krissituationer, som kännetecknas av massankomst av tredjelandsmedborgare och statslösa personer, eller force majeure-situationer, kan det vara nödvändigt att göra det möjligt för en medlemsstat att inte tillämpa gränsförfarandet på personer som kommer från tredjeländer för vilka den genomsnittliga andelen beviljade ansökningar i hela unionen är lägre än 20 %. För att ett sådant undantag ska kunna tillämpas bör man i rådets genomförandebeslut bedöma huruvida de åtgärder som ingår i medlemsstatens beredskapsplan som avses i artikel 32 i direktiv (EU) 2024/1346 är tillräckliga för att hantera situationen. Medlemsstaterna är under alla omständigheter skyldiga att tillämpa gränsförfarandet i de situationer som avses i artikel 42.1 c och f i förordning (EU) 2024/1348.
- (46) I en krissituation, som kännetecknas av massankomst av tredjelandsmedborgare och statslösa personer som ansöker om internationellt skydd, kan det vara nödvändigt att göra det möjligt för medlemsstaterna att sänka det tröskelvärde för obligatorisk tillämpning av gränsförfarandet som föreskrivs i artikel 42.1 j i förordning (EU) 2024/1348. Det sänkta tröskelvärdet bör under inga omständigheter understiga 5 %. Medlemsstaterna är skyldiga att tillämpa gränsförfarandet i de situationer som avses i artikel 42.1 c och f i den förordningen.
- (47) I en krissituation, som kännetecknas av massankomst av tredjelandsmedborgare och statslösa personer som ansöker om internationellt skydd, kan det vara nödvändigt att utvidga tillämpningsområdet för det gränsförfarande som fastställs i artikel 43 i förordning (EU) 2024/1348 och att göra det möjligt för medlemsstaterna att fatta beslut inom ramen för ett gränsförfarande också om grunderna för en ansökan i fall där sökanden är medborgare i, eller, när det gäller statslösa personer, har varit stadigvarande bosatt i, ett tredjeland för vilket andelen beviljade ansökningar om internationellt skydd i unionen är 50 % eller lägre. Till följd av detta bör medlemsstaterna, vid tillämpningen av gränsförfarande i krissituationer, fortsätta att tillämpa gränsförfarandet i enlighet med artiklarna 43–54 i den förordningen, men kan utvidga tillämpningen av gränsförfarandet till tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som kommer från tredjeländer där den genomsnittliga andelen beviljade ansökningar i hela unionen ligger på över 20 % men under 50 %, med beaktande av de snabbt föränderliga skyddsbehov som kan uppstå i ursprungslandet och som återspeglas i de kvartalsvisa uppdateringarna av Eurostats uppgifter. Denna utvidgning av tillämpningsområdet för gränsförfarandet bör inte påverka de grunder och andra regler som är tillämpliga på det obligatoriska gränsförfarandet enligt den förordningen. Om det godkänns att en medlemsstat utvidgar gränsförfarandets tillämpningsområde bör ansökningar som prövas enligt det förfarandet inte betraktas som en del av den tillräckliga kapaciteten enligt artikel 47 eller räknas med i tillämpningen av det årliga taket enligt artikel 50 i den förordningen.
- (48) Förvar av sökande bör ske i enlighet med den grundläggande principen att en person inte får hållas i förvar av enbart det skälet att denne ansöker om internationellt skydd, särskilt i enlighet med medlemsstaternas internationella rättsliga skyldigheter och med artikel 31 i Genèvekonventionen. I enlighet med direktiv (EU) 2024/1346 bör underåriga som regel inte hållas i förvar utan placeras i boendeformer som har utformats särskilt för underåriga, i lämpliga fall också i icke frihetsberövande boenden ute i samhället. Med tanke på de negativa konsekvenserna av förvar för underåriga får sådant förvar, i enlighet med unionsrätten, användas uteslutande i undantagsfall, om det är absolut nödvändigt, endast som en sista utväg, under kortast möjliga tid och aldrig i en fängelseanläggning eller en annan anläggning som är avsedd för brottsbekämpande ändamål. Underåriga ska inte skiljas från sina föräldrar eller de personer som tar hand om dem, och principen om familjesammanhållning bör i allmänhet leda till att lämpliga alternativ till förvar används för familjer med underåriga, i inkvartering som lämpar sig för dem. Vidare måste allt göras för att säkerställa att ett stort antal fungerande, lämpliga alternativ till förvar av underåriga står till förfogande och är tillgängliga.
- (49) I en instrumentaliseringssituation, och för att förhindra att ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör inriktar sig på särskilda nationaliteter eller särskilda kategorier av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer, bör det vara möjligt för en medlemsstat att göra undantag från det asylförfarande som fastställs i denna förordning genom att fatta ett beslut i sak inom ramen för gränsförfarandet enligt artiklarna 44–55 i förordning (EU) 2024/1348 för alla ansökningar. De principer och garantier som fastställs i den förordningen bör respekteras. I rådets genomförandebeslut om godkännande för medlemsstaten att tillämpa de nämnda undantagen bör det specificeras vilka tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som omfattas av instrumentaliseringssituationen. Vid tillämpningen av detta undantag bör särskild uppmärksamhet ägnas åt vissa kategorier av tredjelandsmedborgare och statslösa personer som har varit föremål för instrumentalisering, särskilt underåriga under tolv år och deras familjemedlemmar, och sårbara personer med särskilda förfarandebestånd eller särskilda mottagningsbehov. Dessa grupper bör därför antingen uteslutas från gränsförfarandet eller så bör det förfarandet upphöra att vara tillämpligt på dem, om en individuell bedömning visar att deras ansökningar sannolikt är välgrundade. Den medlemsstat som begär att undantaget ska tillämpas har frihet att välja mellan dessa alternativ. Det val som anges i begäran bör återspeglas i rådets genomförandebeslut om godkännande av tillämpningen av detta undantag. Utvidgningen av gränsförfarandets tillämpningsområde i en instrumentaliseringssituation bör inte påverka de grunder och andra regler

som är tillämpliga på det obligatoriska gränsförandet enligt förordning (EU) 2024/1348. Om det godkänns att en medlemsstat utvidgar gränsförandets tillämpningsområde bör ansökningar som prövas enligt det förfarandet inte betraktas som en del av den tillräckliga kapaciteten enligt artikel 48 eller räknas med i tillämpningen av det årliga taket enligt artikel 51 i den förordningen.

- (50) För att hjälpa den berörda medlemsstaten att tillhandahålla nödvändigt bistånd till tredjelandsmedborgare och statslösa personer som omfattas av denna förordning bör Förenta nationernas organ, särskilt UNHCR, och andra relevanta partnerorganisationer som anförtrots specifika uppgifter av medlemsstaterna ha faktiskt tillträde till gränsen på de villkor som anges i direktiv (EU) 2024/1346 och förordning (EU) 2024/1348. UNHCR bör ges möjlighet att ta kontakt med sökande, även med dem som befinner sig vid gränsen. För detta ändamål bör den berörda medlemsstaten upprätthålla samarbete med dessa organisationer.
- (51) Det bör fastställas särskilda regler för krissituationer, som kännetecknas av massankomst, eller force majeure-situationer, så att medlemsstaterna på strikta villkor kan förlänga de tidsfrister som anges i förordning (EU) 2024/1351, om det är omöjligt att iaktta dessa tidsfrister på grund av den extraordinära situationen. En sådan förlängning bör samtidigt tillämpas på de tidsfrister som fastställts för att skicka och besvara framställningar om övertagande och aviseringar om återtagande samt tidsfristen för överföring av en sökande till den ansvariga medlemsstaten. Tidsfristerna bör förlängas oavsett om det i den förordningen föreskrivs kortare tidsfrister för vissa situationer.
- (52) Om överföringen inte äger rum på grund av en fortsatt krissituation, som kännetecknas av massankomst, eller en force majeure-situation, eller om den överförande medlemsstaten inte genomför överföringen när sökanden är tillgänglig för de behöriga myndigheterna i den överförande medlemsstaten, bör det, i syfte att säkerställa faktisk tillgång till förfarandet för beviljande av internationellt skydd, fastställas en maximal tidsfrist för att verkställa överföringen till en medlemsstat som står inför denna situation. Den maximala tidsfristen bör inte vara längre än ett år räknat från det att en annan medlemsstat framställer om övertagande godtogs eller avisering om återtagande bekräftades eller från det att det slutliga beslutet om ett överklagande eller en omprövning av ett överföringsbeslut med suspensiv verkan i enlighet med artikel 43.3 i förordning (EU) 2024/1351 fattades. Den maximala tidsfristen påverkar inte möjligheten att förlänga tidsfristerna i enlighet med artikel 46.2 i den förordningen för att verkställa en överföring.
- (53) För att undvika att det gemensamma europeiska asylsystemet upphör att fungera på grund av så exceptionell och intensiv massankomst att det – även om en medlemsstat har ett väl förberett asyl-, mottagnings- och återvändandesystem – om situationen inte hanteras av unionen som helhet, kunde medföra en allvarlig risk för allvarliga brister i behandlingen av sökande, bör medlemsstaten under dessa högst exceptionella omständigheter kunna befrias från skyldigheten att återta en sökande i enlighet med artiklarna 16.2 och 38.4 i förordning (EU) 2024/1351. För att säkerställa att tillämpningen av ett sådant undantag inte leder till ytterligare tryck på den medlemsstat som står inför en sådan situation bör det undantaget dock endast tillämpas retroaktivt på ansökningar som redan har registrerats i den medlemsstaten inom fyra månader före den dag då rådets genomförandebeslut antas.
- (54) Om objektiva omständigheter, i enlighet med förordning (EU) 2024/1347, tyder på att ansökningar om internationellt skydd från grupper av sökande från ett specifikt ursprungsland eller en specifik tidigare stadigvarande bosättning eller en del av det landet eller på grundval av de kriterier som fastställs i den förordningen skulle kunna vara välgrundade, ligger det i både de beslutande myndigheternas och de berörda sökandenas intresse att prövningen av grunderna för ansökningarna slutförs så snart som möjligt och att ett snabbt och effektivt beviljande av internationellt skydd möjliggörs i en krissituation.
- (55) Sökande vars ansökningar prövas inom ramen för det påskyndade förfarande som föreskrivs i den här förordningen åtnjuter alla de rättigheter och garantier som sökande har rätt till i enlighet med förordning (EU) 2024/1348, inbegripet rätten till information och till ett effektivt rättsmedel.
- (56) Vid tillämpningen av kommissionens rekommendation om det påskyndade förfarandet bör det inte hållas någon intervju i sak, men om det råder tvivel om huruvida sökanden tillhör den eller de kategorier av personer som anges i den rekommendationen eller om huruvida grunderna för uteslutande är tillämpliga, kan en intervju behövas. I samtliga fall bör förfarandet inte pågå längre än fyra veckor från den dag då ansökan lämnades in. Om en medlemsstat har fastställt att en sökande utgör ett hot mot den inre säkerheten bör den medlemsstaten inte kunna tillämpa det påskyndade förfarandet på den sökanden. Under sådana omständigheter bör ansökan prövas i enlighet med artiklarna 36 och 40 i förordning (EU) 2024/1348.

- (57) Sökande vars ansökningar prövas inom ramen för det påskyndade förfarande som föreskrivs i den här förordningen bör, i enlighet med artikel 29 i förordning (EU) 2024/1348, få ett dokument som intygar deras status på ett språk som de förstår eller rimligen kan antas förstå.
- (58) De berörda unionsbyråerna, UNHCR och andra berörda organisationer kan rådfrågas i de olika skedena av tillämpningen av det påskyndade förfarandet.
- (59) För att säkerställa en tillräcklig nivå av beredskap för en krissituation bör medlemsstaterna i sina beredskapsplaner inkludera åtgärder som krävs för att hantera och åtgärda en krissituation, däribland åtgärder som krävs för att övervinna utmaningar med avseende på det gemensamma europeiska asylsystemets funktion och för att skydda rättigheterna för personer som ansöker om och personer som beviljats internationellt skydd, och för att främja framtida motståndskraft i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna bör också använda alla verktyg som finns tillgängliga enligt nationell rätt och unionsrätten, inbegripet verktyg för föregripande och tidig varning inom ramen för den EU-mekanism för beredskap och hantering av kriser med anknytning till migration som föreskrivs i kommissionens rekommendation (EU) 2020/1366 ⁽¹⁵⁾.
- (60) Utan att det påverkar det ovanstående och om så är lämpligt bör i en krissituation alla krismekanismer som ingår i verktygslådan mobiliseras, särskilt det ekonomiska och operativa stöd som unionsbyråerna, unionsfönderna och unionens civilskyddsmekanism kan tillhandahålla i enlighet med de tillämpliga rättsakterna. Därefter bör kommissionen, inom ramen för migrationsforumet på teknisk nivå, säkerställa samordning och informationsutbyte med andra plattformar som är relevanta för hanteringen av krissituationen, inbegripet EU-nätverket för beredskap och krishantering på migrationsområdet i enlighet med rekommendation (EU) 2020/1366 och arrangemangen för integrerad politisk krishantering (IPCR).
- (61) En medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation kan begära stöd från asylbyrån, Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån eller Europol i enlighet med deras mandat. Dessutom får asylbyrån vid behov föreslå bistånd på eget initiativ i enlighet med artikel 16.1 d i förordning (EU) 2021/2303, medan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån kan föreslå stöd i samband med återvändande i enlighet med artiklarna 48, 50, 52 och 53 i förordning (EU) 2019/1896 med den berörda medlemsstatens samtycke och Europol kan föreslå bistånd i enlighet med artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 ⁽¹⁶⁾.
- (62) För att stödja de medlemsstater som genomför omfördelning som en solidaritetsåtgärd bör ekonomiskt stöd tillhandahållas från EU:s budget, inbegripet från den tematiska delen i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 ⁽¹⁷⁾.
- (63) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att sörja för den nödvändiga anpassningen av reglerna om asylförfaranden och när så är relevant reglerna om solidaritet i syfte att säkerställa att medlemsstaterna kan hantera kris- och force majeure-situationer på asyl- och migrationsområdet inom unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (64) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom artiklarna 12 och 13 och artiklarna 1–6, i den mån de rör undantagen i artiklarna 12 och 13, i denna förordning utgör ändringar i den mening som avses i artikel 3 i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredjeland har gett in i Danmark eller någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, och om Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av Dublinkonventionen ⁽¹⁸⁾, ska Danmark meddela kommissionen om huruvida landet har för avsikt att genomföra dessa ändringar eller inte vid tidpunkten för antagandet av ändringarna eller inom 30 dagar därefter.

⁽¹⁵⁾ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1366 av den 23 september 2020 om en EU-mekanism för beredskap och hantering av kriser med anknytning till migration (beredskaps- och krisplan för migration) (EUT L 317, 1.10.2020, s. 26).

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 av den 7 juli 2021 om inrättande av Asyl- migrations- och integrationsfonden (EUT L 251, 15.7.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ EUT L 66, 8.3.2006, s. 38.

- (65) I enlighet med artiklarna 1 och 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Irland.
- (66) När det gäller Island och Norge utgör artiklarna 12 och 13 och artiklarna 1–6, i den mån de rör undantagen i artiklarna 12 och 13, i denna förordning ny lagstiftning på ett område som omfattas av innehållet i bilagan till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Island och Konungariket Norge om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som skall ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Island eller Norge ⁽¹⁹⁾.
- (67) När det gäller Schweiz utgör artiklarna 12 och 13 och artiklarna 1–6, i den mån de rör undantagen i artiklarna 12 och 13, i denna förordning rättsakter eller åtgärder som ändrar eller utvecklar bestämmelserna i artikel 1 i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz ⁽²⁰⁾.
- (68) När det gäller Liechtenstein utgör artiklarna 12 och 13 och artiklarna 1–6, i den mån de rör undantagen i artiklarna 12 och 13, i denna förordning rättsakter eller åtgärder som ändrar eller utvecklar bestämmelserna i artikel 1 i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz, till vilket det hänvisas i artikel 3 i protokollet mellan Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz ⁽²¹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

1. Denna förordning behandlar exceptionella krissituationer, inbegripet instrumentalisering, och force majeure-situationer på migrations- och asylområdet inom unionen genom tillfälliga åtgärder. Den föreskriver förstärkta solidaritets- och stödåtgärder, som bygger på förordning (EU) 2024/1351 och säkerställer samtidigt en rättvis ansvarsfördelning, och tillfälliga särskilda regler om undantag från de regler som fastställs i förordningarna (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1348.
2. Tillfälliga åtgärder som antas enligt denna förordning ska uppfylla kraven på nödvändighet och proportionalitet, vara lämpliga för att uppnå de fastställda målen och säkerställa skydd av rättigheterna för personer som ansöker om och personer som beviljats internationellt skydd samt vara förenliga med medlemsstaternas skyldigheter enligt stadgan, internationell rätt och unionens regelverk på asylområdet. Denna förordning påverkar inte de grundläggande principer och garantier som fastställs i de lagstiftningsakter från vilka undantag får göras enligt denna förordning.
3. De åtgärder som antas enligt denna förordning ska enbart tillämpas i den utsträckning som är strikt nödvändig med hänsyn till vad situationen kräver, på ett tillfälligt och begränsat sätt och endast under exceptionella omständigheter. Medlemsstaterna får tillämpa de åtgärder som föreskrivs i kapitel IV och dra nytta av de åtgärder som föreskrivs i kapitel III endast på begäran och i den utsträckning som föreskrivs i kommissionens genomförandebeslut som avses i artikel 4.3, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10.5.
4. I denna förordning avses med en krissituation

⁽¹⁹⁾ EGT L 93, 3.4.2001, s. 40.

⁽²⁰⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 5.

⁽²¹⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 39.

- a) en exceptionell situation med massankomst av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer till en medlemsstat via landvägen, sjövägen eller luftvägen, inbegripet personer som landsätts efter sök- och räddningsinsatser, i en sådan omfattning och av sådan karaktär, med beaktande av bland annat medlemsstatens befolkning, BNP och geografiska särdrag, inbegripet territoriets storlek, att det medför att medlemsstatens väl förberedda asylsystem, mottagningssystem, inklusive dess myndigheter för skydd av barn, eller återvändandesystem upphör att fungera, även om det sker till följd av en situation på lokal eller regional nivå, vilket kan få allvarliga följder för det gemensamma europeiska asylsystemets funktion, eller
- b) en instrumentaliseringssituation där ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör uppmuntrar eller underlättar tredjelandsmedborgares förflyttning till de yttre gränserna eller till en medlemsstat i syfte att destabilisera unionen eller en medlemsstat och när detta agerande riskerar att äventyra väsentliga funktioner i en medlemsstat, inbegripet upprätthållandet av lag och ordning eller skyddet av den nationella säkerheten.

Medlemsstaterna får begära godkännande att tillämpa de åtgärder som förtecknas i kapitlen III och IV, särskilt vid en oväntad betydande ökning av antalet ansökningar om internationellt skydd vid de yttre gränserna. Medlemsstaterna får tillämpa de undantag som föreskrivs i rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 i instrumentaliseringssituationen endast med avseende på tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som är föremål för instrumentalisering och som antingen gripits eller påträffats i närheten av den yttre gränsen, dvs. medlemsstatens landgränser, inbegripet flod- och insjögränser, havsgränser, och flygplatser, flodhamnar, kusthamnar och insjöhamnar, förutsatt att de inte är inre gränser, i samband med en obehörig gränspassage landvägen, sjövägen eller luftvägen eller som landsätts efter sök- och räddningsinsatser eller som infunnit sig vid ett gränsövergångsställe.

5. I denna förordning avses med force majeure onormala och oförutsebara omständigheter utanför en medlemsstatens kontroll, vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas trots all vederbörlig omsorg, som hindrar den medlemsstaten från att fullgöra skyldigheterna enligt förordningarna (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1348.

KAPITEL II

STYRNING

Artikel 2

Motiverad begäran av en medlemsstat

1. Om en medlemsstat anser sig befinna sig i en kris- eller force majeure-situation får den, med tanke på dessa exceptionella omständigheter, lämna in en motiverad begäran till kommissionen för att dra nytta av solidaritetsåtgärder som möjliggör en korrekt hantering av situationen och för att möjliggöra eventuella undantag från de relevanta reglerna om asylförfarandet, samtidigt som respekten för sökandens grundläggande rättigheter säkerställs.
2. En motiverad begäran som avses i punkt 1 ska innehålla
 - a) en beskrivning av
 - i) hur medlemsstatens asyl- och mottagningssystem, inbegripet myndigheter för skydd av barn, till följd av en krissituation enligt i artikel 1.4 a har upphört att fungera samt de åtgärder som hittills har vidtagits för att hantera situationen och en motivering som visar att det systemet, även om det är väl förberett och trots de åtgärder som redan har vidtagits, inte kan hantera situationen, eller
 - ii) hur medlemsstaten står inför en instrumentaliseringssituation enligt artikel 1.4 b som äventyrar dess väsentliga funktioner, inbegripet upprätthållandet av lag och ordning eller skyddet av den nationella säkerheten, eller
 - iii) hur medlemsstaten ställs inför onormala och oförutsebara omständigheter utanför dess kontroll vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas trots all vederbörlig omsorg och hur en sådan force majeure-situation hindrar medlemsstaten från att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 27, 45.1 och 51.2 i förordning (EU) 2024/1348 och artiklarna 39, 40, 41 och 46 i förordning (EU) 2024/1351,
 - b) i förekommande fall, typen av och nivån på de solidaritetsåtgärder enligt artikel 8.1 som den anser vara nödvändiga,

- c) i förekommande fall, de undantag enligt artiklarna 10–13 som den anser nödvändiga, och
- d) om medlemsstaten, när den begär att få tillämpa det undantag som föreskrivs i artikel 11.6, har för avsikt att fastställa att särskilda kategorier av sökande enligt punkt 7 a eller b i den artikeln ska uteslutas eller att gränsförfarandet för särskilda kategorier av sökande ska upphöra efter en individuell bedömning enligt punkt 9 i den artikeln.

Artikel 3

Kommissionens genomförandebeslut om fastställande av en kris- eller force majeure-situation

1. Efter inlämnandet av en motiverad begäran som avses i artikel 2 ska kommissionen, i nära samarbete med den begärande medlemsstaten och i samråd med berörda unionsbyråer och internationella organisationer, särskilt UNHCR och IOM, skyndsamt bedöma situationen och, om villkoren i artikel 1 är uppfyllda, anta ett genomförandebeslut som avses i punkt 8 i den här artikeln.
2. Kommissionen får också anta en rekommendation om tillämpningen av ett påskyndat förfarande för att bevilja internationellt skydd till vissa kategorier av sökande enligt artikel 14.
3. Kommissionen ska omedelbart underrätta Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna om att den gör en bedömning som avses i punkt 1.
4. När kommissionen bedömer huruvida medlemsstaten står inför en instrumentaliseringssituation som avses i artikel 1.4 b i denna förordning ska den bland annat bedöma följande:
 - a) Huruvida ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör underlättar tredjelandsmedborgares eller statslösa personers förflyttning till unionen.
 - b) Huruvida den information som lämnats av medlemsstaten på ett adekvat sätt visar att eventuella åtgärder som omfattas av led a syftar till att destabilisera unionen eller den berörda medlemsstaten.
 - c) Huruvida det sker en oväntad betydande ökning av antalet ansökningar om internationellt skydd vid de yttre gränserna eller i den berörda medlemsstaten jämfört med det genomsnittliga antalet ansökningar.
 - d) Huruvida svaret på konsekvenserna av instrumentaliseringssituationen för den berörda medlemsstatens migrations- och asylsystem inte i tillräcklig utsträckning kan hanteras genom åtgärderna i verktygslådan i enlighet med artikel 6.3 i förordning 2024/1351.
5. Kommissionen ska fastställa huruvida villkoren med beaktande av den situation medlemsstaten står inför enligt artikel 1 är uppfyllda, med beaktande av den motiverade begäran som avses i artikel 2 och mot bakgrund av den information som lämnats och indikatorerna för den berörda medlemsstaten enligt artikel 9 i förordning (EU) 2024/1351. Kommissionen ska bedöma den information som lämnats i den motiverade begäran mot bakgrund av situationen i den berörda medlemsstaten under de föregående två månaderna och i jämförelse den med den övergripande situationen i unionen.
6. Kommissionen ska särskilt fastställa
 - a) huruvida den begärande medlemsstatens asylsystem, mottagningssystem, inbegripet dess myndigheter för skydd av barn, eller migrationssystem, även om det är väl förberett, och trots de åtgärder som redan har vidtagits, har upphört att fungera till följd av en situation med massankomst av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer, vilket gör att den medlemsstaten inte kan hantera situationen och huruvida det kan få allvariga konsekvenser för det gemensamma europeiska asylsystemets funktion,
 - b) huruvida medlemsstaten står inför en instrumentaliseringssituation enligt artikel 1.4 b som ska hanteras med nödvändig och proportionell användning av de åtgärder som fastställs i denna förordning,
 - c) huruvida medlemsstaten ställs inför onormala och oförutsebara omständigheter utanför dess kontroll vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas trots all vederbörlig omsorg och hur en sådan force majeure-situation hindrar medlemsstaten från att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 27, 51.2 och 60.1 i förordning (EU) 2024/1348 och artiklarna 39, 40, 41 och 46 i förordning (EU) 2024/1351.

7. När kommissionen antar ett genomförandebeslut som avses i punkt 8 i denna artikel ska den ange varför reaktionen på instrumentaliseringssituationen inte i tillräcklig utsträckning kan hanteras med åtgärderna i verktygslådan i enlighet med artikel 6.3 i förordning 2024/1351.

8. Om kommissionen enligt punkt 5 i den här artikeln fastställer att den bedömning som avses i punkt 1 visar att villkoren i artikel 1 föreligger, med beaktande av den motiverade begäran som avses i artikel 2 och mot bakgrund av den information som lämnats och indikatorerna för den berörda medlemsstaten enligt artikel 9 i förordning (EU) 2024/1351, ska kommissionen, utan dröjsmål och under alla omständigheter senast två veckor från inlämnandet av den begäran som avses i artikel 2 i den här förordningen, anta ett genomförandebeslut som fastställer huruvida den begärande medlemsstaten står inför en krissituation enligt artikel 1.4 a eller b i den här förordningen eller en force majeure-situation. Kommissionen ska översända genomförandebeslutet till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 4

Kommissionens förslag och rådets genomförandebeslut om godkännande av undantag och fastställande av solidaritetsåtgärder

1. Samtidigt med antagandet av kommissionens genomförandebeslut enligt artikel 3 ska kommissionen, i förekommande fall, lägga fram ett förslag till rådets genomförandebeslut. Kommissionen ska omedelbart underrätta Europaparlamentet om det förslaget.

2. Kommissionens förslag till rådets genomförandebeslut som avses i punkt 1 ska säkerställa att nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna respekteras och omfatta

- a) i förekommande fall, de särskilda undantag enligt artiklarna 10–13 som den medlemsstaten ska ha godkännande att tillämpa,
- b) när så är lämpligt, om den berörda medlemsstaten står inför en krissituation, ett utkast till solidaritetsåtgärdsplan, efter samråd med medlemsstaten, som säkerställer att de bidragande medlemsstaterna har full frihet att välja mellan typerna av solidaritetsåtgärder och inbegriper
 - i) i förekommande fall, det totala antalet omfördelningsbidrag som behövs för att hantera krissituationen,
 - ii) i förekommande fall, övriga relevanta solidaritetsåtgärder som avses i artikel 8.1 b och c och den nivå på sådana åtgärder som krävs för att hantera den specifika krissituationen,
 - iii) i förekommande fall, det totala antalet solidaritetsåtgärder som ska tas från de tillgängliga utfästelserna i den årliga solidaritetspoolen,
 - iv) om de tillgängliga utfästelserna i den årliga solidaritetspoolen inte täcker de behov som identifieras i leden i och ii i denna punkt, i solidaritetsåtgärdsplanen även ett fastställande av de ytterligare utfästelser som krävs för att täcka dessa behov, samt
 - v) de indikativa bidragen från varje medlemsstat för att bidra med dess rättvisa andel som beräknas i enlighet med den fördelningsnyckel som anges i artikel 66 förordning (EU) 2024/1351, och
- c) om medlemsstaten står inför en krissituation som avses i artikel 1.4 b, identifieringen av de tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som omfattas av den situationen.

När kommissionen fastställer solidaritetsbehoven i medlemsstaten, ska den beakta huruvida den medlemsstaten redan är en gynnad medlemsstat enligt artiklarna 58 och 59 i förordning (EU) 2024/1351.

Om den medlemsstaten, i den motiverade begäran som avses i artikel 2, anser att omfördelning är den primära eller enda solidaritetsåtgärden för att hantera situationen, ska kommissionen beakta den begäran i sitt förslag till rådets genomförandebeslut, utan att det påverkar de bidragande medlemsstaternas frihet att välja mellan de olika typerna av solidaritetsåtgärder.

3. Rådet ska bedöma kommissionens förslag till rådets genomförandebeslut som avses i punkt 1 och anta ett genomförandebeslut inom två veckor från mottagandet av det förslaget, där medlemsstaten ges godkännande att tillämpa de undantag som anges i artiklarna 10–13 samt fastställa en solidaritetsåtgärdsplan enligt punkt 2 b i den här artikeln, inbegripet de solidaritetsåtgärder som medlemsstaten kan dra nytta av för att hantera situationen.

4. När kommissionen antar det förslag till rådets genomförandebeslut som avses i punkt 1, får den när så är lämpligt anta en rekommendation om tillämpning av ett påskyndat förfarande för att bevilja internationellt skydd till vissa kategorier av sökande enligt artikel 14.
5. Rådets genomförandebeslut ska säkerställa att nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna respekteras, ange de skäl som ligger till grund för det samt ange den dag från och med vilken de undantag som föreskrivs i artiklarna 10–13 får tillämpas liksom tidsperioden för deras tillämpning, i enlighet med artikel 5. Rådets genomförandebeslut ska
 - a) i förekommande fall identifiera de särskilda undantag som föreskrivs i artiklarna 10–13 som den berörda medlemsstaten har godkännande att tillämpa,
 - b) i förekommande fall fastställa en solidaritetsåtgärdsplan som innehåller
 - i) det totala antalet omfördelningsbidrag som behövs för att hantera krissituationen med fullständigt beaktande av kommissionens bedömning,
 - ii) övriga relevanta solidaritetsåtgärder som avses i artikel 8.1 b och c och den nivå på dessa åtgärder som krävs för att hantera krissituationen,
 - iii) det totala antalet solidaritetsåtgärder som ska tas från den årliga solidaritetspoolen
 - iv) de ytterligare utfästelser som är nödvändiga för att täcka behoven vid hanteringen av krissituationen, om de befintliga utfästelserna i den årliga solidaritetspoolen inte är tillräckliga,
 - v) det specifika bidrag från varje medlemsstat som utfästs enligt den obligatoriska rättvisa andel som beräknats i enlighet med den fördelningsnyckel som anges i artikel 66 förordning (EU) 2024/1351,
 - c) om den berörda medlemsstaten står inför en krissituation som avses i artikel 1.4 b, identifiera vilka tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som omfattas av den situationen.

Rådet ska omedelbart översända genomförandebeslutet till Europaparlamentet och kommissionen.

Artikel 5

Varaktighet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel ska tillämpningsperioden för de undantag och solidaritetsåtgärder som anges i det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3 vara tre månader. Såvida inte det beslutet upphävs enligt artikel 6.3, kan den perioden förlängas en gång med tre månader efter det att kommissionen har bekräftat att krissituationen eller force majeure-situationen kvarstår.
2. I slutet av den period som avses i punkt 1 och på begäran av den berörda medlemsstaten får kommissionen lägga fram ett förslag till nytt rådets genomförandebeslut om ändring eller förlängning av de specifika undantag eller den solidaritetsåtgärdsplan som avses i artikel 4.5 under en period som inte får överstiga tre månader. Om det beslutet inte upphävs enligt artikel 6.3, får den perioden förlängas en gång med tre månader efter det att kommissionen har bekräftat att krissituationen eller force majeure-situationen kvarstår. Artiklarna 4.3 och 4.5 är tillämpliga.
3. Den medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation får inte tillämpa artiklarna 10–13 längre än vad som är absolut nödvändigt för att hantera situationen, och under inga omständigheter längre än den period som anges i det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3. Den totala varaktigheten av åtgärdernas tillämpning ska inte överstiga varaktigheten av kris- eller force majeure-situationen och ska vara högst 12 månader.

Artikel 6

Övervakning

1. Kommissionen och rådet ska fortlöpande övervaka om en krissituation fortfarande pågår eller en force majeure-situation som identifierats i ett genomförandebeslut av kommissionen som avses i artikel 3.8.

2. Kommissionen ska ägna särskild uppmärksamhet åt efterlevnaden av grundläggande rättigheter och humanitära normer, och får begära att asylbyrån inleder en särskild övervakningsinsats enligt artikel 15.2 i förordning (EU) 2021/2303.
3. Om kommissionen anser att de omständigheter som har lett till fastställandet av en kris- eller force majeure-situation inte längre föreligger, ska den föreslå att det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3 ska upphävas. Om kommissionen anser det lämpligt på grundval av relevant information, ska den föreslå att rådet antar ett nytt genomförandebeslut om godkännande av att ändra eller förlänga de åtgärder som fastställts i enlighet med artikel 5.2.
4. Kommissionen ska rapportera till Europaparlamentet och rådet var tredje månad efter ikraftträdandet av rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 om tillämpningen av det beslutet, särskilt om verkan av de åtgärder som vidtas för att lösa krissituationen eller force majeure-situationen och ska fastställa huruvida situationen kvarstår och om åtgärderna fortfarande är nödvändiga och proportionella.

Artikel 7

EU-solidaritetssamordnare

EU-solidaritetssamordnaren, som inrättats genom artiklarna 15 och artikel 60 i förordning (EU) 2024/1351, ska utöver de uppgifter som anges i dessa artiklar

- a) stödja omfördelningsverksamheten från den berörda medlemsstaten till den bidragande medlemsstaten enligt denna förordning,
- b) främja en kultur av beredskap, samarbete och motståndskraft bland medlemsstaterna på asyl- och migrationsområdet, inbegripet genom utbyte av bästa praxis.

EU-solidaritetsamordnaren ska i detta syfte uppdateras av EU-nätverket för beredskap och krishantering på migrationsområdet inom ramen för de relevanta faserna i beredskaps- och krisplanen för migration enligt rekommendation (EU) 2020/1366 i dess ursprungliga version.

EU-solidaritetsamordnaren ska varannan vecka tillhandahålla en rapport om läget när det gäller genomförandet av omfördelningsmekanismen och dess funktionssätt. Den rapporten ska översändas till Europaparlamentet och rådet.

KAPITEL III

SOLIDARITETSÅTGÄRDER SOM ÄR TILLÄMPLIGA I EN KRISITUATION

Artikel 8

Solidaritets- och stödåtgärder i en krissituation

1. En medlemsstat som står inför en krissituation får begära följande typer av bidrag i den motiverade begäran som avses i artikel 2:
 - a) Omfördelningar, som ska genomföras i enlighet med de förfaranden som anges i artiklarna 67 och 68 i förordning (EU) 2024/1351,
 - i) av personer som ansöker om internationellt skydd,
 - ii) om så har överenskommit bilateralt mellan den bidragande och den gynnade medlemsstat som berörs, av personer som har beviljats internationellt skydd mindre än tre år före antagandet av rådets genomförandeakt om inrättande av den årliga solidaritetspoolen.
 - b) Ekonomiska bidrag till projekt som är inriktade på hanteringen av krissituationen i den berörda medlemsstaten eller i relevanta tredjeländer, med full respekt för de mänskliga rättigheterna, som ska tillhandahållas av andra medlemsstater enligt de regler som anges i artikel 64 i förordning (EU) 2024/1351.
 - c) Alternativa solidaritetsåtgärder enligt artikel 56.2 c i förordning (EU) 2024/1351, som särskilt behövs för hanteringen av krissituationen, och i enlighet med i artikel 65.2 och 65.3 i den förordningen; sådana åtgärder ska räknas som ekonomisk solidaritet, och deras faktiska värde ska fastställas på grundval av objektiva kriterier.

2. När medlemsstaterna genomför omfördelningar enligt punkt 1 a i den här artikeln, ska de i första hand överväga omfördelning av sårbara personer i enlighet med artikel 60 i förordning (EU) 2024/1351.

Artikel 9

Ansvarskompensationer

1. När de ytterligare omfördelningsutfästelser som anges i rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 och de utfästelser som finns tillgängliga i den årliga solidaritetspoolen understiger de omfördelningsbehov som fastställts i rådets genomförandebeslut

- a) ska de bidragande medlemsstaterna ta på sig ansvaret för upp till 100 % av de omfördelningsbehov som identifieras i den solidaritetsåtgärdsplan som fastställs i rådets genomförandebeslut, för ansökningar om internationellt skydd för vilka den medlemsstat som står inför en krissituation har fastställts som ansvarig,
- b) ska, vid tillämpning av led a i detta stycke och vid behov, de bidragande medlemsstaterna, genom undantag från artikel 63.7 tredje stycket i förordning (EU) 2024/1351, ta på sig ansvar utöver sin rättvisa andel,
- c) ska, vid tillämpning av leden a och b i detta stycke, artikel 63.6, 63.8 och 63.9 i förordning (EU) 2024/1351 gälla i tillämpliga delar.

Om direktiv 2001/55/EG aktiveras med avseende på samma situation som avses i artikel 1.4 a och medlemsstaterna vid tidpunkten för aktiveringen kommer överens om att inte tillämpa artikel 11 i det direktivet, ska obligatoriska kompensationer enligt den här artikeln inte vara tillämpliga. När rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 ger den berörda medlemsstaten godkännande att tillämpa artikel 13, ska obligatoriska kompensationer enligt den här artikeln inte vara tillämpliga.

2. Om tillämpning av punkt 1 i den här artikeln inte är tillräcklig för att täcka 100 % av de omfördelningsbehov som identifieras i det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3, ska EU:s högnivåforum för solidaritet skyndsamt sammankallas på nytt i enlighet med artikel 13.4 i förordning (EU) 2024/1351 och i enlighet med det förfarande som anges i artikel 57 i den förordningen.

3. En gynnad medlemsstat får anmoda övriga medlemsstater att, i stället för omfördelningar ta på sig ansvaret för att pröva ansökningar om internationellt skydd för vilka den gynnade medlemsstaten har fastställts vara ansvarig, i enlighet med förfarandet i artikel 69 i förordning (EU) 2024/1351.

4. Om en bidragande medlemsstat i enlighet med punkt 1 b i den här artikeln eller artikel 13 har blivit ansvarig för ansökningar utöver sin rättvisa andel, ska den ha rätt att

- a) reducera sin rättvisa andel i förhållande till framtida solidaritetsbidrag under de kommande årliga cyklerna för förordning (EU) 2024/1351 med motsvarande antal ansökningar som den medlemsstaten bidrog med utöver sin rättvisa andel under en femårsperiod, eller
- b) reducera sin rättvisa andel i förhållande till framtida solidaritetsbidrag som anges i ett rådets genomförandebeslut som antas enligt artikel 4.3 med motsvarande antal ansökningar som den medlemsstaten bidrog med över sin rättvisa andel; en sådan nedsättning får endast göras gällande inom fem år från den dag då det genomförandebeslut av rådet som föranledde medlemsstaten att överskrida sin rättvisa andel inte längre är i kraft.

5. Om en medlemsstat avser att utnyttja den möjlighet som föreskrivs i punkt 4, ska den underrätta kommissionen om detta. I underrättelsen ska anges det antal ansökningar som medlemsstaten tog på sig ansvar för utöver sin rättvisa andel och den nedsättning som den avser att tillämpa under de kommande årliga cyklerna för förordning (EU) 2024/1351 eller under genomförandet av ett visst genomförandebeslut av rådet som antas enligt artikel 4.3.

Om kommissionen, efter att ha slutfört sin granskning av den underrättelse som avses i första stycket, bekräftar att den berörda medlemsstaten har bidragit utöver sin rättvisa andel, ska kommissionen genom en genomförandeakt godkänna att den berörda medlemsstaten reducerar sin rättvisa andel med motsvarande antal ansökningar som den medlemsstaten bidrog med över sin rättvisa andel, under de kommande årliga cyklerna för förordning (EU) 2024/1351 eller vid genomförandet av ett rådets genomförandebeslut som antas i enlighet med artikel 4.3 inom den period som avses i punkt 4 b i den här artikeln för att stödja en annan medlemsstat, eller om ansvarskompensationer krävs i enlighet med punkt 1 b i den här artikeln.

6. Om solidaritetsbehoven i andra medlemsstater som är gynnade medlemsstater i enlighet med artikel 58 eller 59 i förordning (EU) 2024/1351 inte kan tillgodoses till följd av att den medlemsstat som står inför en krissituation utnyttjar de utfästelser som finns tillgängliga i den årliga solidaritetspoolen enligt artikel 4.5 b i den här artikeln, ska EU:s högnivåforum för solidaritet skyndsamt sammankallas på nytt, i enlighet med artikel 13 i förordning (EU) 2024/1351 och i enlighet med det förfarande som anges i artikel 57 i den förordningen.

7. Om en annan medlemsstat, till följd av de åtgärder som krävs för att stödja den medlemsstat vilken står inför en krissituation och som ingår i det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3, anser sig vara utsatt för migrationstryck eller befinna sig i en betydande migrationssituation i den mening som avses i artikel 2.24 respektive 2.25 i förordning (EU) 2024/1351 eller i en krissituation, får den berörda medlemsstaten begära solidaritetsåtgärder, fullständiga eller partiella nedsättningar av sina solidaritetsbidrag i enlighet med den förordningen, eller solidaritets- och stödåtgärder i enlighet med den här förordningen.

Vid bedömningen av medlemsstatens motiverade begäran enligt artikel 2 i denna förordning ska kommissionen, utöver den information som anges i artiklarna 9 och 10 i förordning 2024/1351 även beakta om denna medlemsstat har tagit på sig ansvar för att pröva ansökningar om internationellt skydd utöver sin rättvisa andel.

KAPITEL IV UNDANTAG

Artikel 10

Registrering av ansökningar om internationellt skydd i kris- eller force majeure-situationer

1. I en kris- eller force majeure-situation får den medlemsstat som står inför den situationen, genom undantag från artikel 27 i förordning (EU) 2024/1348, registrera ansökningar som görs under den period då denna punkt tillämpas senast fyra veckor efter det att dessa ansökningar gjordes.

2. När den berörda medlemsstaten tillämpar punkt 1 ska den prioritera registreringen av ansökningar från personer med särskilda mottagningsbehov enligt definitionen i direktiv (EU) 2024/1346 och från underåriga och deras familjemedlemmar.

3. När medlemsstaterna tillämpar punkt 1 får de prioritera registreringen av ansökningar som sannolikt är välgrundade.

4. I en krissituation enligt artikel 1.4 a får det undantag som avses i punkt 1 i den här artikeln endast tillämpas under den tidsperiod som anges i det ursprungliga genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3 och inte under några eventuella senare förlängningar av denna enligt artikel 5.1 eller 5.2.

5. I enlighet med artikel 3 i direktiv (EU) 2024/1346 och förordning (EU) 2024/1348 ska medlemsstaterna säkerställa att sökande kan få tillgång till och de facto utöva sina rättigheter enligt dessa instrument så snart de gör en ansökan, oavsett när registreringen sker. Den berörda medlemsstaten ska vederbörligen informera tredjelandsmedborgare eller statslösa personer på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om den åtgärd som tillämpas, var de registreringsställen, inbegripet gränsövergångsställen, som är tillgängliga för registrering och inlämnande av en ansökan om internationellt skydd ligger samt åtgärdens varaktighet.

6. När en medlemsstat lämnar in en motiverad begäran som avses i artikel 2.1, får den underrätta kommissionen om att den anser att det är nödvändigt att tillämpa det undantag som avses i punkt 1 i den här artikeln innan den får godkännande att göra detta enligt det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3, varvid den ska ange de exakta skälen till varför omedelbar åtgärd är nödvändig.

I sådana fall får den berörda medlemsstaten tillämpa det undantag som avses i punkt 1 i den här artikeln för en period på högst tio dagar från och med dagen efter att begäran inlämnats, såvida inte rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 bemyndigar den berörda medlemsstaten att fortsätta att tillämpa det undantaget.

7. Förlängningen av tidsfristen för registrering av ansökningar om internationellt skydd påverkar inte skyldigheterna att följa tidsfristerna i artikel 15.1 b i förordning (EU) 2024/1358.

Artikel 11

Åtgärder som i en kris- eller force majeure-situation är tillämpliga på gränsförfarandet för asyl

1. I en kris- eller en force majeure-situation får medlemsstaterna, när det gäller ansökningar som görs under den period då denna artikel tillämpas, göra undantag från artikel 51.2 i förordning (EU) 2024/1348 genom att förlänga den maximala längden på gränsförfarandet för prövning av ansökningar som fastställs i den artikeln med en ytterligare period på högst sex veckor. Den perioden får inte användas i tillägg till den period som avses i artikel 51.2 tredje stycket i den förordningen.
 2. I en krissituation som avses i artikel 1.4 a eller en force majeure-situation får medlemsstaterna, genom undantag från artikel 45.1 i förordning (EU) 2024/1348, inte åläggas att inom ramen för ett gränsförfarande pröva ansökningar som görs av sökande som avses i artikel 42.1 j i den förordningen, när åtgärderna i den berörda medlemsstatens beredskapsplan som avses i artikel 32 i direktiv (EU) 2024/1346 inte är tillräckliga för att hantera den situationen.
 3. I en krissituation som avses i artikel 1.4 a får medlemsstaterna, genom undantag från artikel 45.1 i förordning (EU) 2024/1348, sänka det tröskelvärde som föreskrivs i artikel 42.1 j till 5 %.
 4. I en krissituation som avses i artikel 1.4 a får medlemsstaterna, genom undantag från artikel 44.1 b i förordning (EU) 2024/1348, inom ramen för ett gränsförfarande fatta beslut om grunderna för en ansökan i fall där sökanden är medborgare i eller, när det gäller statslösa personer, tidigare stadigvarande bosatt i ett tredjeland, för vilket andelen beslut där den beslutande myndigheten beviljat internationellt skydd enligt de senast tillgängliga årliga unionsomfattande genomsnittliga uppgifterna från Eurostat är 50 % eller lägre, utöver de fall som avses i artikel 42.1 j i den förordningen, med beaktande av de snabbt föränderliga skyddsbehov som kan uppstå i ursprungslandet och som återspeglas i de kvartalsvisa uppdateringarna av Eurostats uppgifter.
 5. När den berörda medlemsstaten tillämpar punkt 3 eller 4 i denna artikel, ska den prioritera prövningen av ansökningar om internationellt skydd som lämnats in av personer med särskilda förfarandebestånd eller särskilda mottagningsbehov enligt definitionen i direktiv (EU) 2024/1346 och i förordning (EU) 2024/1348 och av underåriga och deras familjemedlemmar. Vid tillämpning av punkt 3, 4 eller 6 i denna artikel får den berörda medlemsstaten även prioritera prövningen av ansökningar om internationellt skydd som sannolikt är välgrundade.
 6. I en krissituation som avses i artikel 1.4 b får medlemsstaterna, genom undantag från artiklarna 44.1 b och 53.2 a i förordning (EU) 2024/1348, inom ramen för ett gränsförfarande fatta beslut om grunderna för samtliga ansökningar som görs av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer vilka är föremål för instrumentalisering och som registreras inom den period under vilken denna punkt tillämpas.
 7. Vid tillämpning av punkt 6 ska medlemsstaterna
 - a) undanta från gränsförfarandet underåriga under tolv år och deras familjemedlemmar samt personer med särskilda förfarandebestånd eller särskilda mottagningsbehov enligt definitionerna i direktiv (EU) 2024/1346 och i förordning (EU) 2024/1348, eller
 - b) upphöra att tillämpa gränsförfarandet för följande kategorier av sökande när det på grundval av en individuell bedömning fastställs att deras ansökningar kan förväntas vara välgrundade:
 - i) Underåriga under tolv år och deras familjemedlemmar, och
 - ii) Sårbara personer med särskilda förfarandebestånd eller särskilda mottagningsbehov enligt definitionerna i direktiv (EU) 2024/1346 och i förordning (EU) 2024/1348.
- Denna punkt påverkar inte den obligatoriska karaktären av det gränsförfarande som avses i artikel 46 i förordning (EU) 2024/1348.
8. När den berörda medlemsstaten ges godkännande att tillämpa det undantag som avses i punkt 6 i denna artikel, ska det i rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 anges om punkt 7 a eller b är tillämplig utifrån den berörda medlemsstatens angivelse i enlighet med artikel 2.2 d.
 9. De medlemsstater som står inför i en kris- eller force majeure-situation ska inte tillämpa eller ska upphöra att tillämpa det undantag från asylförfarandet som anges i punkterna 4 och 6 i den här artikeln om det finns medicinska skäl för att inte tillämpa gränsförfarandet i enlighet med artikel 53.2 d i förordning (EU) 2024/1348 eller om nödvändigt stöd inte kan

tillhandahållas sökande med särskilda mottagningsbehov i enlighet med direktiv (EU) 2024/1346 eller med särskilda förfarandebestånd i enlighet med artikel 53.2 c i förordning (EU) 2024/1348.

10. Vid tillämpning av de undantag som avses i denna artikel ska asylrättens grundläggande principer och respekten för principen om non-refoulement samt de garantier som föreskrivs i kapitlen I och II i förordning (EU) 2024/1348 tillämpas för att säkerställa att rättigheterna för dem som söker internationellt skydd värnas, inbegripet rätten till ett effektivt rättsmedel.

Organisationer och personer som enligt nationell rätt får tillhandahålla rådgivning ska ha faktisk tillgång till sökande som hålls i förvaringsanläggningar eller som befinner sig vid gränsövergångsställen. Medlemsstaterna får införa begränsningar av sådana åtgärder om det enligt nationell rätt är objektivt nödvändigt av hänsyn till säkerhet, allmän ordning eller den administrativa driften av en förvaringsanläggning, under förutsättning att tillgången inte därigenom begränsas mycket kraftigt eller omöjliggörs helt.

11. De undantag som föreskrivs i denna artikel påverkar inte förfarandet för att fastställa ansvarig medlemsstat inom ramen för förordning (EU) 2024/1351. Om det förfarandet tar längre tid än den maximala längden på gränsförfarandet för asyl i en kris- eller force majeure-situation, ska förfarandet för att fastställa ansvarig medlemsstat och återstoden av asylförfarandet slutföras på den fastställande medlemsstatens territorium i enlighet med artikel 51 i förordning (EU) 2024/1348.

Artikel 12

Förlängning av de tidsfrister som fastställs för framställningar om övertagande, aviseringar om återtagande samt överföringar i en krissituation som avses i artikel 1.4 a eller en force majeure-situation

1. I en krissituation som avses i artikel 1.4 a eller i en force majeure-situation som gör det omöjligt för en medlemsstat som står inför en sådan situation att iaktta de tidsfrister som anges i artiklarna 39, 40, 41 och 46 i förordning (EU) 2024/1351 eller att ta emot personer som den är ansvarig för enligt den förordningen, får medlemsstaterna samtidigt göra undantag från de tidsfrister som fastställs i artiklarna 39, 40, 41 och 46 i den förordningen.

2. Om en medlemsstat tillämpar det undantag som föreskrivs i punkt 1 i den här artikeln ska den:

- a) Lämna in en framställan om övertagande enligt artikel 39 i förordning (EU) 2024/1351 inom fyra månader från den dag då ansökan registrerades.
- b) Besvara en framställan om övertagande enligt artikel 40 i förordning (EU) 2024/1351 inom två månader från mottagandet av framställan.
- c) Lämna in en avisering om återtagande enligt artikel 41 i förordning (EU) 2024/1351 inom en månad från mottagandet av träffen i Eurodac eller bekräfta mottagandet inom en månad från ett sådant meddelande.
- d) Verkställa en överföring enligt artikel 46.1 i förordning (EU) 2024/1351 inom ett år från det att en annan medlemsstats framställan om övertagande godtogs eller avisering om återtagande bekräftades eller från det att det slutliga beslutet om ett överklagande eller en omprövning av ett överföringsbeslut med suspensiv verkan i enlighet med artikel 43.3 i den förordningen fattades.

3. Om den medlemsstat som avses i punkt 1 inte iakttar de tidsfrister som anges i punkt 2 a, b eller d i denna artikel, ska ansvaret för att pröva ansökan om internationellt skydd enligt förordning (EU) 2024/1351 ligga hos eller övergå till den medlemsstaten.

4. Om punkt 1 i den här artikeln tillämpas får överföringar enligt artikel 46 i förordning (EU) 2024/1351 till den ansvariga medlemsstat som står inför en krissituation som avses i artikel 1.4 a i den här förordningen eller en force majeure-situation inte verkställas förrän den medlemsstaten inte längre står inför den situationen, såvida inte den ansvariga medlemsstaten, på grund av sökandens individuella omständigheter, har samtyckt till att ta emot den berörda personen. Om överföringen inte äger rum inom ett år från det att en annan medlemsstats framställan om övertagande godtogs eller avisering om återtagande bekräftades eller från det att det slutliga beslutet om ett överklagande eller en omprövning av ett överföringsbeslut med suspensiv verkan i enlighet med artikel 43.3 i förordning (EU) 2024/1351 fattades, inbegripet på grund av att den krissituation som avses i artikel 1.4 a i den här förordningen eller force majeure-situationen fortgår, ska den ansvariga medlemsstat som står inför den situationen, genom undantag från artikel 46.1 i förordning (EU) 2024/1351,

befrias från sin skyldighet att överta eller återta den berörda personen, varpå ansvaret ska övergå till den överförande medlemsstaten.

Artikel 13

Undantag från skyldigheten att återta en sökande i en situation av extraordinär massankomst

1. Genom undantag från artiklarna 36.1 b och 38.4 i förordning (EU) 2024/1351, får en medlemsstat som står inför en krissituation som avses i artikel 1.4 a i den här förordningen, om massankomsten av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer är av en sådan exceptionell omfattning och intensitet att den kan medföra en allvarlig risk för allvarliga brister i behandlingen av sökande och därigenom medföra en allvarlig risk för att det gemensamma europeiska asylsystemet upphör att fungera, befrias från sin skyldighet att

- a) återta en sökande eller en tredjelandsmedborgare eller statslös person för vilken den medlemsstaten har angetts som ansvarig medlemsstat enligt artikel 16.1 i förordning (EU) 2024/1358, om det ansvaret fastställdes enligt artikel 16.2 i förordning (EU) 2024/1351, eller
- b) återta en sökande i enlighet med artikel 38.4 i förordning (EU) 2024/1351.

Denna punkt ska endast tillämpas om ansökan registrerades i den medlemsstat som står inför den situationen inom en period som fastställs i rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 i den här förordningen som inte ska överstiga fyra månader före dagen för antagandet av rådets genomförandebeslut.

2. Om punkt 1 i denna artikel tillämpas, och om den medlemsstat som står inför den situationen har fastställts som ansvarig i enlighet med artikel 16.2 i förordning (EU) 2024/1351, ska den medlemsstaten befrias från sin skyldighet att återta den berörda personen, varpå ansvaret ska övergå till den medlemsstat där den andra ansökan registrerades.

Den medlemsstat som blir ansvarig enligt första stycket i denna punkt ska i Eurodac ange att den har blivit ansvarig medlemsstat i enlighet med artikel 16.3 i förordning (EU) 2024/1358.

3. Genom undantag från artikel 38.2 och 38.4 i förordning (EU) 2024/1351, ska om punkt 1 tillämpas, och om den medlemsstat som står inför den situationen är skyldig att återta en sökande enligt artikel 38.4 i förordning (EU) 2024/1351, den medlemsstat där den andra ansökan är registrerad tillämpa de förfaranden som anges i del III i den förordningen, med undantag för artiklarna 16.2, 17.1, 17.2, 25.5, 33.1 och 33.2, varpå skyldigheten att återta en sökande i enlighet med artikel 38.4 ska övergå till den medlemsstaten.

Om ingen ansvarig medlemsstat kan fastställas enligt första stycket i denna punkt, ska den medlemsstat där den andra ansökan registrerades vara ansvarig för att pröva ansökan om internationellt skydd. Ansökningar om internationellt skydd för vilka en medlemsstat har skickat en avisering om återtagande i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) 2024/1351 före dagen för antagandet av rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 i den här förordningen ska inte påverkas av detta stycke.

Den medlemsstat som blir ansvarig enligt andra stycket i denna punkt ska ange i Eurodac att den har blivit den ansvariga medlemsstaten i enlighet med artikel 16.1 i förordning (EU) 2024/1358.

KAPITEL V

PÅSKYNDAT FÖRFARANDE

Artikel 14

Påskyndat förfarande

1. Om objektiva omständigheter tyder på att ansökningar om internationellt skydd från grupper av sökande från ett specifikt ursprungsland eller en tidigare stadigvarande bosättning eller en del av det landet eller på grundval av de kriterier som fastställs i förordning (EU) 2024/1347 skulle kunna vara välgrundade, får kommissionen efter att ha hört EU:s högnivåforum för solidaritet anta en rekommendation om tillämpning av ett påskyndat förfarande genom tillhandahållande

av all relevant information i syfte att särskilt underlätta de beslutande myndigheternas tillämpning av artiklarna 13.11 a och 34.5 a i förordning (EU) 2024/1348.

2. När den beslutande myndigheten efter antagande av den rekommendation som avses i punkt 1 tillämpar artikel 13.12 a i förordning (EU) 2024/1348 för att inte genomföra den personliga intervjun och artikel 34.5 a i den förordningen för att prioritera prövningen av ansökan om det finns fog att anta att den är välgrundad, ska den genom undantag från artikel 35.4 i den förordningen säkerställa att prövningen av grunderna för ansökan slutförs senast fyra veckor från inlämnandet av denna.

3. När kommissionen överväger att anta en rekommendation enligt punkt 1, får den konsultera relevanta unionsbyråer, UNHCR och andra relevanta organisationer.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 15

Särskilda bestämmelser och garantier

I en krissituation där en medlemsstat tillämpar det undantag som avses i artiklarna 10–13, ska den vederbörligen informera tredjelandsmedborgare eller statslösa personer på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om de åtgärder som tillämpas, var de registreringsställen, inbegripet gränsövergångsställen, som är tillgängliga för registrering och inlämnande av en ansökan ligger samt åtgärdernas varaktighet.

Artikel 16

Krisberedskap

1. Nationella strategier som fastställs av medlemsstaterna i enlighet med artikel 7 i förordning (EU) 2024/1351 ska även innefatta följande:

- a) Förebyggande åtgärder för att säkerställa en tillräcklig beredskapsnivå och minska risken för krissituationer och beredskapsplanering, med beaktande av beredskapsplaneringen enligt förordningarna (EU) 2021/2303 och (EU) 2019/1896 och direktiv (EU) 2024/1346 samt de rapporter från kommissionen som upprättats inom ramen för beredskaps- och krisplanen för migration.
- b) En analys av de åtgärder som krävs för att hantera och åtgärda en krissituation och force majeure-situation i den berörda medlemsstaten, inbegripet åtgärder för att skydda rättigheterna för sökande och personer som har beviljats internationellt skydd och andra former av skydd.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 får medlemsstaterna, beroende på vad som är lämpligt och i enlighet med nationell rätt, konsultera kommissionen och berörda unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer, särskilt asylbyrån, samt regionala och lokala myndigheter.

3. Medlemsstaterna ska när så är nödvändigt se över de nationella strategier som har fastställts i enlighet med artikel 7 i förordning (EU) 2024/1351 och i alla händelser senast ett år från den dag då krissituationen upphörde i enlighet med artikel 5 i den här förordningen.

Artikel 17

Samarbete och utvärdering

1. I syfte att säkerställa att de åtgärder som ingår i rådets genomförandebeslut som avses i artikel 4.3 i denna förordning tillämpas smidigt ska EU- solidaritetsamordnaren omedelbart efter antagandet av ett sådant rådets genomförandebeslut sammankalla ett första möte i EU:s solidaritetsforum på teknisk nivå som avses i artikel 14.5 i förordning (EU) 2024/1351. Efter detta första möte ska EU:s solidaritetsforum på teknisk nivå sammanträda så ofta som det är nödvändigt.

2. Den medlemsstat som står inför en krissituation får begära bistånd från alla myndigheter som med kort varsel kan öka sina behöriga myndigheters personalresurser i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1348 samt bistånd från experter som utplaceras av asylbyrån i enlighet med artikel 5 a i den förordningen samt artiklarna 16.2 b och 21.3 d i förordning (EU) 2021/2303.
3. Kommissionen, Europaparlamentet, rådet, relevanta unionsbyråer och den medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation ska ha ett nära samarbete och regelbundet informera varandra om genomförandet av det genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4.3.
4. Den medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation ska fortsätta att rapportera alla relevanta data till kommissionen, inbegripet statistik som är relevant för genomförandet av denna förordning. Den berörda medlemsstaten ska även förse kommissionen med den specifika information som den behöver för att kunna genomföra översynen enligt artikel 6.3 och lägga fram ett förslag om upphävande eller förlängning av rådets genomförandebeslut samt all annan information som kommissionen kan komma att begära på grundval av detta.
5. Den medlemsstat som står inför en kris- eller force majeure-situation ska fortsätta att samarbeta nära samarbete med UNHCR och andra organisationer som medlemsstaterna har anförtrott uppgifter enligt detta kapitel samt förordning (EU) 2024/1348 och direktiv (EU) 2024/1346.
6. Vid utövandet av sina befogenheter och fullgörandet av sina skyldigheter enligt denna artikel ska kommissionen och rådet alltid säkerställa att nödvändighetsprincipen och proportionalitetsprincipen respekteras.

Artikel 18

Ekonomiskt stöd

1. De medlemsstater som genomför omfördelning som en solidaritetsåtgärd ska kunna komma i åtnjutande av ekonomiskt stöd från unionen på de villkor som anges i artikel 11.9 i förordning (EU) 2021/1147, inbegripet för tidiga integrationsåtgärder som genomförs av regionala och lokala myndigheter.
2. Nödfinansieringsstöd till en medlemsstat i en krissituation får anslås i enlighet med artikel 31.1 a i förordning (EU) 2021/1147, även för uppförande, underhåll och reovering av mottagningsanläggningar som krävs för genomförandet av den här förordningen, i enlighet med de standarder som föreskrivs i direktiv (EU) 2024/1346.

Artikel 19

Ändring av förordning (EU) 2021/1147

I artikel 31.1 i förordning (EU) 2021/1147 ska följande led läggas till:

”ba) En krissituation i den mening som avses i artikel 1.4 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1359 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1359 av den 14 maj 2024 om hantering av kris- och force majeure-situationer på migrations- och asylområdet och om ändring av förordning (EU) 2021/1147 (EUT L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

Artikel 20

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 juli 2026.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den 14 maj 2024.

På Europaparlamentets vägnar

R. METSOLA

Ordförande

På rådets vägnar

H. LAHBIB

Ordförande